

KAUPAN LIITTO

LAUSUNTO

31.1.2024

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

VN/4850/2023
VM023:00/2023

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LA- EIKSI ARVONLISÄVEROLAIN JA OMA-ALOITTEISTEN VEROJEN VEROTUSMENET- TELYSTÄ ANNETUN LAIN 39 §:N MUUTTAMISESTA

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoaiheeseen liittyen ja lausuu seuraavaa:

Esitysluonnoksen taustalla on pienyritysten arvonlisäverotusta koskevan neuvoston direktiivin toimeenpano kansalliseen lainsäädäntöön. Direktiivi sisältää jäsenvaltioille pakollista, sekä vapaaehtoista sääntelyä.

Direktiivin tavoitteena on keventää pienyritysten hallinnollista taakkaa ja yksinkertaistaa sääntelyä, jotta pienyrityksen olisi helpompi toimia niin kotimaassaan, kuin muissa EU-maissa. Hallituksen esitysluonnoksen myötä direktiivin tavoitteet saavutetaan erityisesti pienyritysten kansainvälistymismahdollisuuksien myötä. Toisaalta pienyritysten verotus kiristyy, koska arvonlisäverohuojennuksen poistoa ei kompensoida.

Kaupan liitto lausuu yksityiskohtaisesti seuraavista kokonaisuuksista:

Arvonlisäveroton toiminta muissa EU-maissa

Suomalaisen pienyritysten toiminnan laajentamista muihin EU-maihin edesauttaa esitysluonnoksen ehdotus ottaa käyttöön erityisjärjestelmä, jonka kautta pienten yritysten verovapautta sovellettaisiin muissa jäsenvaltioissa. Ehdotuksen myötä kilpailuneutraaliteetti paranee, sillä pienyritykset pystyisivät toimimaan verovapaasti toisessa jäsenvaltiossa samoin ehdoin, kuin yritykset, joiden liiketoiminnan kotipaikka on kyseisessä valtiossa.

Vastavuoroisesti muiden EU-maiden pienyritykset pystyisivät toimimaan Suomessa verovapaasti niin kauan, kun niiden liikevaihto ei ylitä Suomen arvonlisäverovelvollisuuden alarajaa tai koko unionin alueelta yhteenlaskettua 100 000 euron liikevaihtorajaa.

Esitysluonnoksen mukaan muihin EU-maihin sijoittautuneiden pienyrityksen verosta vapautettua toimintaa Suomessa valvottaisiin siten, että Suomen veroviranomaiset saisivat yrityksen sijoittautumisjäsenvaltiosta tiedon siitä, että kyseinen

pienyrittäjä soveltaa Suomessa vähäisen toiminnan verottomuusrajaa. Suomen veroviranomaiset saivat sijoittautumisjäsenvaltiosta myös tiedon pienyrityksen raportoinnista Suomessa toteutuneiden myyntien kokonaisarvoista. Suomen veroviranomaisten vastuulle kuitenkin jäisi viime kädessä velvollisuus valvoa ylittyykö verovelvollisuuden alaraja. Kaupan liitto korostaa, että kilpailuneutraaliteetin varmistamiseksi rajoihin liittyvään valvontaan tulee kiinnittää erityistä huomiota siten, että tieto välittyy viranomaisten välillä sujuvasti. Lisäksi Kaupan liitto pitää tärkeänä, että Verohallinto ohjaa riittävästi resursseja valvomaan, että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet pienyritykset eivät toimi Suomessa perusteetta arvonlisäveropaasti.

Kaupan liitto huomauttaa, että vähäisen toiminnan harjoittamista Yhteisössä koskevan järjestelmän nimeäminen erityisjärjestelmäksi voi johtaa sen sekoittamiseen muihin arvonlisäveron erityisjärjestelmiin; muu kuin unionin järjestelmä, unionin järjestelmä ja tuontijärjestelmä. Väärinymmärrysten välttämiseksi olisi perusteltua keksiä esitysluonnoksessa tarkoitettulle järjestelmälle erillinen termi.

Alarajahuojennus

Esitysluonnoksen mukaan arvonlisäverovelvollisuuden alarajaan liittyvä huojennus poistettaisiin. Huojennusta hyödyntäen aloittelevat yrittäjät ja pienyritykset ovat voineet keventää arvonlisäverovelvollisuudesta syntyvää kustannustaakkaa. Huojennus on ollut käytettävissä kaikilla yrityksillä, joiden 12 kuukauden liikevaihto jää alle 30 000 euron.

Tältä osin sääntely on pakollista, joten huojennuksen poistolta ei voi välttyä. Kaupan liitto kuitenkin huomauttaa, että huojennuksen poisto tulee absoluuttisesti kiristämään niiden yritysten verotusta, jotka tällä hetkellä hyödyntävät alarajahuojennusta. Verotuksen kiristyminen kohdistuu erityisesti niihin yrityksiin, jotka käyvät kauppaa kuluttajien kanssa ja joiden on kilpailutilanteen vuoksi hankala vyöryttää verorasitetta hintoihinsa. Näissä yrityksissä korostuvat erityisesti kaupan alan toimijat.

Arvonlisäverovelvollisuuden alarajaan liittyvän huojennuksen poistosta johtuva verotuksen kiristyminen olisi mahdollista kompensoida yrityksille. Kaupan liitto esittää, että hallitus kompensoi verotuksen kiristymisen korottamalla arvonlisäverovelvollisuuden alarajaa nykyisestä 15 000 eurosta 35 000 euroon. Alarajan korotuksen myötä pienyritysten verotus ei kiristyisi, pienyrityksen hallinnollinen taakka kevenisi, kannustimet yksityisyrityksien lisääntyisivät ja viranomaisten ohjaus- ja valvontatehtävien tarve vähenisi.

Verovelvollisuuden alkamisajankohta

Esitysluonnoksen mukaan elinkeinonharjoittaja merkittäisiin arvonlisäverovelvollisten rekisteriin siitä ajankohdasta lukien, jona verovelvollisuuden alaraja ylittyy. Näin ollen takautuvasta verovelvollisuudesta luovutettaisiin.

Kaupan liitto pitää uudistusta tervetulleena ja huomattavana parannuksena nykytilaan.

Käyttämättä jäänyt optio verovelvollisuuden lykkäyksestä

Esitysluonnoksen taustalla oleva direktiiviehdotus antaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden ottaa käyttöön menettely, jolla verovelvollisuuden alkamisajankohtaa lykätään. Velvollisuus suorittaa veroa verovelvollisuuden alarajan ylityttyä ei ala välittömästi vaan vasta seuraavan kalenterivuoden alusta lukien, jos liikevaihto ylitysvuonna pysyy tiettyjen kynnsarvojen rajoissa.

Kaupan liitto pitää pienyritysten verovelvollisuuteen liittyvän hallinnollisen ja taloudellisen taakan keventämisen kannalta ensisijaisena ratkaisuna verovelvollisuuden alarajan korottamista nykyisestä 15 000 eurosta 35 000 euroon. Toissijainen ratkaisu olisi hyödyntää direktiivin mahdollisuutta lykätä verovelvollisuuden alkamista, jolloin verovelvollisuus todellisuudessa alkaisi asteittain. Menettely ei kannustaisi yksinyrittäjyyteen yhtä vahvasti kuin verovelvollisuuden alarajan korottaminen, mutta sen erityinen hyöty olisi se, että yrittäjällä olisi pidempi aika valmistautua arvonlisäverovelvollisuuden myötä moninkertaistuviin hallinnollisiin ja taloudellisiin velvoitteisiin.

Kunnioitavasti

KAUPAN LIITTO

Mari Kiviniemi
toimitusjohtaja

Toni Jääskeläinen
johtava asiantuntija